

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2012

aruandeaasta lõpp: 31.12.2012

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus

registrikood: 90007247

tänava/talu nimi, Lille 10

maja ja korteri number:

linn: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihthnumber: 51010

telefon: +372 7361693

faks: +372 7361694

e-posti aadress: janika.ruusmaa@teec.ee, teec@teec.ee

veebilehe aadress: www.teec.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	20
Bilanss	20
Tulemiaruanne	21
Rahavoogude aruanne	22
Netovara muutuste aruanne	23
Raamatupidamise aastaaruande lisad	24
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	24
Lisa 2 Raha	25
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	25
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	26
Lisa 5 Muud nõuded	26
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	27
Lisa 7 Võlad töövõtjatele	27
Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	27
Lisa 9 Annetused ja toetused	30
Lisa 10 Tulu ettevõtlusest	30
Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	31
Lisa 12 Tööjõukulud	31
Lisa 13 Finantstulud ja -kulud	31
Lisa 14 Seotud osapooled	31

1. Tegevusaruanne

1.1. Üldinformatsioon

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (TKHK) on asutatud 8. aprillil 2002. aastal. Asutajad on Tartu linn, Eesti Maaülikool, AS Tartu Veevärk, SA Eestimaa Looduse Fond, MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing, MTÜ Eesti Roheline Liikumine, MTÜ Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering ja MTÜ Peipsi Koostöö Keskus.

Sihtasutuse nõukogus on kaheksa liiget, nõukogu esimees on Merle Ööpik (Eesti Maaülikool). Sihtasutuse juhatus on üheliikmeline, juhatuse liige on Janika Ruusmaa.

Visioon

Tartu Keskkonnahariduse Keskus on:

- kaasaegne loodus- ja keskkonnahariduse metoodiline keskus;
- looduse ja säästva eluviisi õppimist koordineeriv keskus Lõuna-Eestis;
- loodust ja selle väärtusi tutvustav keskus Tartu linna elanikele, nii lastele, noortele kui täiskasvanutele.

Missioon

Tartu Keskkonnahariduse Keskuse missiooniks on peatada inimeste võõrandumine loodusest ning tekitada noortes kasvav huvi ja hoolivus meid ümbritseva looduse vastu; pakkuda Tartu linna ja Lõuna-Eesti elanikele kvaliteetset koolitust, teavet ja huvitegevust looduse, keskkonna ja säästva eluviisi teemadel.

Tartu Keskkonnahariduse Keskusel on 4 tegevussuunda vastavalt sihtgrupile:

- lastele ja noortele koolivälist haridust ja tegevust pakkuv **huvikool Tartu Loodusmaja**,
- laiale huviliste ringile aktiivselt loodus- ja keskkonnainfot edastav **keskkonnainfopunkt**,
- täiskasvanud huvilisele **koolituskeskus**
- lasteaedadele ja koolidele loodus- ja keskkonnateemalised **aktiivõppeprogrammid**.

Keskuse öökullid

1.2. Tegevuse ülevaade

1.2.1. Laste ja noorte huvikool Tartu Loodusmaja

Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS) on registreeritud erahuvikooli Tartu Loodusmaja 13 õppekava. 2012.aastal esitati Haridus- ja teadusministeeriumile kinnitamiseks 1 uus õppekava „Silmaring“ 4.-6.klassi õpilastele.

Õppetöö toimus 2012.aastal 10 õppekava järgi järgmistes **huviringides**:

- noored loodusesõbrad (23 rühma, neist 13 rühma venekeelsete koolide õpilastele),
- zooloogia (4 rühma),
- geoloogia ja keskkond (1 rühm),
- loodus kunstis (4 rühma),
- lillekasvatus ja lilleseade (1 rühm),
- loodusmatkad (2 rühma),
- loodusfotograafia (1 rühm),
- lemmikloomaring (2 rühma),
- iluaiaandus (1 rühm),
- silmaring (1 rühm),
- loodushoid (1 rühm).

Tartu Loodusmaja huvitegevuses on osalenud:

- **2012. aastal 662** õpilast Tartu linnast (602) ja maakonnast, kokku 41 rühmas
- 2011. aastal 657 õpilast Tartu linnast (619) ja maakonnast, kokku 38 rühmas,
- 2010. aastal 623 õpilast Tartu linnast (581) ja maakonnast, kokku 38 rühmas,
- 2009. aastal 631 õpilast Tartu linnast (575) ja maakonnast, kokku 37 rühmas,
- 2008. aastal 634 õpilast Tartu linnast (534) ja maakonnast, kokku 37 rühmas,
- 2007. aastal 558 õpilast Tartu linnast (541) ja maakonnast, kokku 39 rühmas,
- 2006. aastal 595 õpilast Tartu linnast (519) ja maakonnast, kokku 36 rühmas,
- 2005. aastal 566 õpilast Tartu linnast (535) ja maakonnast, kokku 35 rühmas.

Huvikooli igapäevane tegevus toimub huviringides, mis käivad koos 2 korda nädalas vastavalt tunniplaanile. Lisaks ringitundidele korraldas Tartu Loodusmaja 2012. aastal õpilastele erinevaid üritusi, nii traditsioonilisi laagreid, õppekäike, konverentse kui erinevaid konkursse. Korraldati ka üritusi, mis olid suunatud laiemale avalikkusele, nt avatud uste päevad, õpilastööde näitused, jõululaat, vahvad vaheajapäevad.

Õpilaste aktiivsus 2012.aastal oli märgatavalt suurem kui eelmistel aastatel.

Viktoriinidel ja konkurssidel osales kokku **620 õpilast** (2011.aastal 231 õpilast).

Näitustel eksponeeriti kokku **685 õpilastööd** (2011.aastal 467 tööd).

Konverentsidel osales **108 õpilast** (2011.aastal 70 õpilast).

Looduslaagrites sai osaleda **224 õpilast** nagu eelmiselgi aastal (223), kuid loodus- ja keskkonnalastel õppekäikudel ja ekskursioonidel osalemise võimaluse sai **770 õpilast** (2011.aastal 530 õpilast).

2012. aasta alguses käivitus Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel **Tartu noorte linnuklubi tegevus**. Klubiga on liitunud 20 õpilast vanuses 10-18 aastat Tartu linnast ning maakonnast. Järgmisel õppeaastal on eesmärgiks linnuklubi tegevust jätkata ornitoloogia huviringina.

2012.a septembris asus tööle 3 noort õpetajat-ringijuhendajat: Liisa Veerus käivitas loodusmatkade huviringi gümnaasiumiõpilastele, Elo Hermann alustas loodusesõprade huviringidega Tartu Kunstigümnaasiumi õpilastele ja Triin Roose juhendab looduse mitmekesisuse huviringi Forseliuse Gümnaasiumi õpilastele.

2012. aasta detsembris tunnustas Tartu Linn huvikooli Tartu Loodusmaja aasta noorsootöösutuse tiitliga.

2012/2013. õppeaasta avamine Tartu Loodusmajas

1.2.2. Üldhariduskoolide õppekava täiendavad loodus- ja keskkonna-programmid

Tartu Keskkonnahariduse Keskuse poolt on välja töötatud ja katsetatud 38 erinevat üldhariduse õppekava täiendavat programmi, mida koolid saavad oma õppetöö mitmekesistamiseks tellida. Üks programm kestab 2-6 tundi loodusmajas, klassis või välitunnina looduses ning selles osaleb terve klassitais õpilasi loodusmaja õpetajate juhendamisel. Õppeprogrammid on koolide poolt väga nõutud, kui need on õpilastele tasuta.

Tabel 1. Aastal 2012 läbi viidud õppeprogrammide hulk ja osalejate arv.

Programmi nimetus	Programmide arv	Osalenud õpilaste arv
Uurime ja avastame	19	279
Läänemeri	12	250
Lemmikloom	9	146
Sina ja mina asjade maailmas (tarbimisteema)	5	67
Kivid Eesti looduses	3	59
Kivid linnas, kivilabor	3	50
Tigude uurimine	5	93

Vee-elustik	12	189
Pargiprogramm	17	292
Metsapäev	15	297
Linnaloodus (Toomemägi, botaanikaaed ja Emajõgi)	3	61
Linnud linnas	7	133
Looduskaitse algab lähedalt	6	113
Emajõe lamm Jänese matkarajal või Ilmatsalus	3	40
Rabakooslus Selli-Sillaotsa rajal	3	62
Muld ja mullaelustik	2	24
Geograafilised mõõdistamised	4	79
Prügi sorteerimine ja taaskasutus	4	310
Lasteaialaste aktiivõppeprogrammid perepäeval	4	60
Vooremaa maastikud (PWN projekti programmid)	2	50
Alam-Pedja loodus (mets, raba, lodu, vee-elustik) 2-päevased laagrid	60	1116
Palupõhja õppelaagrid: käsitöö, foto, linnud, metsandus	36	564
TÜ botaanikaaia programm: Botaanikaaia ABC	7	129
TÜ botaanikaaia programm: Kodumaa puud ja põõsad	4	86
TÜ botaanikaaia programm: Maailmalõpu taimed	2	36
TÜ botaanikaaia programm: Aiapäkapikud ja jõulutaimed	2	36
TÜ botaanikaaia programm: Loodusvõõndid	2	31
Aktiivtegevusega programmid peredele (koostöö Lelula mängukeskusega)	4	48
Kokku	255	4700

Õppeprogramme telliti lisaks Tartumaa koolidele ka Viljandi huvikooli loodusringi õpilastele, Viljandi, Tõrva ja Lüllemäe koolidesse.

Kokku osales õppekava täiendavates programmides 2012. aastal 4700 last (2011.aastal 3096).

1.2.3. Täiskasvanute koolituskeskus

Täiskasvanute koolitamiseks on Tartu Keskkonnahariduse Keskusel registreeritud **14 õppekava (koolitusluba 5747HTM)** kehtivusega kuni 31.03.2014), sh 10 õppekava tööalase koolituse läbiviimiseks: „Loodusgeograafia praktilised tööd“, „Keskkonna ABC“, „Keskkonnavaline seadusandlus ja looduskaitse“, „Keskkonnavalase projekti koostamine ja juhtimine“, „Praktiline aiandus ja ruumihaljastus“, „Looduse ABC ja õuesõppe alused“, „Lilleseade“, „Muuseumide looduskursus“, „Loodusvahendajate kursus“ järgi ning 4 õppekava vabahariduslike koolituste läbiviimiseks „Fotograafia“, „Kunst ja loodus“, „Säästev kodu ja kontor“ ning „Seene- ja taimetundja“. **Koolitusluba nr 5934HTM** kehtivusega 31.07.2014 on välja antud tööalase koolituse läbiviimiseks õppekava "Uurimustööde juhendamine põhikoolis ja gümnaasiumis" järgi.

2012. aasta jooksul toimus täiskasvanutele 33 koolitust (kokku 548 tundi). Kokkuvõtte kursustest 2012. aastal: erinevate konkursside ja projektide koolituspäevad-seminarid (8

kursust), projekti planeerimine ja kirjutamine (2 kursust), õuesõpe (7 kursust), erivajadustega laste loodusõppe juhendamine (1 kursust), ökojalajalg ja ökomärgised (1 kursust), koolimeeskonna koolitus õuesõppest ja ainete lõimimisest (10 kursust), taimede-seentega värvimine (2 kursust), metoodilised töötoad õpetajatele aktiivõppeprogrammidest (2 kursust).

Kursustel osales kokku 619 inimest (2011.aastal 514).

Koolitusel Maarja Külas. Tarmo Niitla foto

Tartu Keskkonnahariduse Keskus kui praktikabaas üliõpilastele

2012. aastal viibis Tartu Keskkonnahariduse Keskuses erialapraktikal **4 üliõpilast** Tartu Ülikoolist (2 loodus- ja tehnoloogiateaduskonnast ning 2 matemaatika-informaatikateaduskonnast), **3 üliõpilast** Luua Metsanduskooli retkejuhtimise erialalt, **3 õpilast** Tartu Kutsehariduse Keskuse loodusturismi erialalt, **9 üliõpilast** Eesti Maaülikoolist (8 loodusturismi ning 1 maastikukaitse ja hoolduse erialalt), **2 üliõpilast** Räpina aianduskoolist keskkonnakaitse erialalt ning **1 õpilane** Tartu Forseliuse Gümnaasiumi rekreatsiooni süvaõppest.

Kokku juhendasime 2012. aastal 22 praktikanti (2011.a 14 praktikanti).

1.2.4. Keskkonnainfopunkt

Loodus- ja keskkonnainfopunkt tegutseb 2004. aastast. Keskkonnainfopunkt jagab loodus- ja keskkonnavalast infot kõigile huvilistele. Kodanike küsimustele vastatakse telefonil 736 6120 ja e-posti info@teec.ee teel ning kohapeal, aadressil Kompanii 10 tööpäeviti kell 10-17.

Ajavahemikus 1. jaanuar – 31. detsember 2012 registreeriti keskkonnainfo spetsialistide poolt **135 infopäringut**. Suurem osa infopäringutest on esitatud infopunkti külastades – 107 infopäringut (79,3%), telefoni teel esitati 24 (17,8%) ja e-posti teel 4 (2,9%) infopäringut. 2011. aastaga võrreldes on infopäringuid registreeritud 100 võrra vähem, mis on tingitud asjaolust, et alates 2012. aastast registreerib infopunkt vaid keskkonnateemalisi sisulisi

päringuid (st. ürituste toimumisega seotud täpsustavaid päringuid ei registreerita infopäringuna).

Tartu Keskkonnahariduse Keskuse infolistiga „TEEC uudised“ (uudised@teec.ee) saavad liituda inimesed, kes soovivad saada teateid meie korraldatud ja meie juures toimuvatest avalikest sündmustest ja koolitustest. Listiga on võimalik liituda aadressil <https://lists.eenet.ee/mailman/listinfo/uudised>. Uudistelistic „TEEC uudised“ oli 9. jaanuari 2013. a. seisuga **940 liiget**. 2011. a. lõpus oli liitunud 788, seega 2012.aastal lisandus 152 uut liitujat. Uudistelisticiga liitumine näitab inimeste huvi meie keskkonnateemaliste sündmuste vastu – loengu- ja filmiõhtud, õpitoad, perepäevad – ja seega ka huvi keskkonnateema vastu üldisemalt.

Märtsis 2010 loodi Tartu Keskkonnahariduse Keskusele **Facebook'i** konto (www.facebook.com/tartukeskkonnaharidusekeskus), et laiendada võimalusi informatsiooni edastamiseks ning saada inimestelt vahetut tagasisidet. Lehe kaudu jagame teavet ürituste ja sündmuste kohta, mille korraldaja on või millega on seotud meie keskus, samuti tutvustame keskuse igapäevast tööd ning jagame temaatilisi viiteid. 2012. aasta lõpuks oli Facebook'i lehega liitunud **646 inimest**. 2011. a. lõpus oli liitunud 449, seega lisandus aastaga 197 huvilist.

Keskkonnainfopunkt haldab **Tartu Keskkonnahariduse Keskuse kodulehte** www.teec.ee ning **Tartu Loodusmaja blogi** <https://tartuloodusmaja.wordpress.com/>. Loodusmaja blogil oli 2012. aastal keskmiselt 38 vaatamist päevas, aasta peale kokku 13 733 klikki (2011. aastal olid need näitajad vastavalt: 3 vaatamist päevas, 936 klikki aastas).

Tartu Keskkonnahariduse Keskus haldab ka portaali **Looduse Leheküljed** (www.loodus.ee), kuhu on koondatud internetis olevad materjalid, mis puudutavad looduse uurimist, loodusharidust ja loodushoidu. 2012. aastal alustati portaali uuenduskuuri, mille käigus kolitakse Looduse Leheküljed uude halduskeskkonda ning luuakse ka uus kujundus. Portaali arendus käib koostöös IT-firmaga 5D Vision. Uuendatud portaal Looduse Leheküljed saab valmis 2013. aastal.

Aastal 2012 **alustati infomaterjalide sorteerimist ning veebipõhise andmebaasi loomist** koostöös IT-firmaga 5D Vision. Andmebaas valmib 2013 aasta alguses. Andmebaasi tulemusel on võimalik saada parem ülevaade keskkonnainfopunktis leiduvatest infomaterjalidest. Kuna meil ei ole võimalik kõiki materjale eksponeerida, annab andmebaas hea võimaluse siiski neid materjale tutvustada.

Aastal 2011 KIKi poolt rahastatud projekti „Aktiivne loodus- ja keskkonnainfo jagamine“ raames jätkati 2012. aastal läbi erinevate tegevuste keskkonnainfo jagamist linnarahvale. Selleks korraldasime loodus- ja keskkonnaõhtuid, keskkonnainfopäevi ning osalesime erinevatel avalikel üritustel Tartu linnas. 2012. aastal toimus nimetatud projekti raames 24 loodus- ja keskkonnaõhtut. Lisaks toimus koostöös Tartu Linnavalitsusega 2012. aasta novembrikuus jäätmetekke vähendamise nädala raames 2 taaskasutustöötuba.

Tabel 2. Avalikud loodus- ja keskkonnaõhtud 2012. aastal.

Kuupäev	Teema	Esineja	Osalejate arv
11.01.2012	Kohtumisõhtu "Ihu ja hinge ilu vägi loodusest"	Irje Karjus	72
18.01.2012	Mõtisklusõhtu "Looduslähedane kodu ja isiklik muutus"	Jaanus Viese	43
25.01.2012	Filmiõhtu "Nuttev kaamel"	Roy Strider	41
01.02.2012	Fotonäituse „Vereta jaht 2012” avamine; kohtumisõhtu võitjaga	Karl Tammiste	16
15.02.2012	Kohtumisõhtu "Loodusfotograafia süvitsi"	Urmas Tartes	35
29.02.2012	Kohtumisõhtu "Vetevanal külas"	Kaido Haagen	32
14.03.2012	Taaskasutustöötuba: mänguasjade heegeldamine	Kristi Sakk	24
20.03.2012	Taaskasutustöötuba: "T-särgi mitu nägu"	Kerli Irbo	21
28.03.2012	Kevadine taaskasutuse töötuba	Tiiu Sepp	25
11.04.2012	Retk "Vaata linna, märka loodust"	Marko Mägi	26
18.04.2012	Loeng "Jaanipäevaks kõrgeks kasvab rohi. Aga mitte linnas."	Merle Karro-Kalberg	15
25.04.2012	Töötuba "Taimelaste kevadpäevad"	Ene Pilvet	30
02.05.2012	Kohtumisõhtu Tõnu Jürgensoniga	Tõnu Jürgenson	24
23.05.2012	Rattamatk ja linnuretk Ilmatsallu	Aire Orula ja Elo Hermann	35
30.05.2012	Nahkhiireretk Emajõe äärde	Rauno Kalda	34
12.09.2012	Loeng "Seend meie toidulaua. Seente toiteväärtus: plussid ja miinused"	Urmas Kokassaar	24
20.09.2012	Loeng "Seened kõhus ja kujutelmades"	Aivar Jürgenson	14
05.10.2012	Vestlusõhtu lapsevanematega/meisterdamine lastele	Epp Petrone	24
10.10.2012	Loeng "Kuidas saada kodu puhtaks loodust säästvalt?"	Madli Zobel	23
08.11.2012	"Kas rohke energia tarbimine tagab kõrge elukvaliteedi või vastupidi? Passiivmaja näide"	Tõnu Mauring	29
20.01.2012	Taaskasutustöötuba koostöös Tartu Linnavalitsusega: kingipakendite meisterdamine ja kaunistamine	Maris Mägi, Kati Kekkonen	22
21.11.2012	Paberi taaskasutustöötuba ja ideedevahetusõhtu	Terje Ong	20
22.11.2012	Jäätmetekke vähendamise nädala filmiõhtu	-	12
24.11.2012	Paberi taaskasutustöötuba Lõunakeskuses koostöös Tartu Linnavalitsusega	Maris Mägi, Kati Kekkonen, Triin Roose ja Elo Hermann	45
12.12.2012	"Elamusi loodusest"	Remo Savisaar	50
17.12.2012	Loodusõhtu Toomas Jüriadoga	Toomas Jüriado	32
KOKKU			768

Projekti „Aktiivne loodus- ja keskkonnainfo jagamine” raames leidsid aset ka keskkonnainfopäevad, mille eesmärgiks on jagada elanikele aastaajaga seotud praktilist loodus- ja keskkonnateavet.

Tabel 3. Keskkonnainfopäevad aastal 2012

Kuupäev	Teema	Esineja	Osalejate arv
14.01.2012	Talvine keskkonnainfopäev: Loeng aialindudest. Töötuba: linnusöögimajade meisterdamine	Loeng: Riho Kinks Töötuba: Liina Einla	31
06.04.2012	Kevadine keskkonnainfopäev: Loeng rändlindudest ja lindude pesakastidest. Taaskasutustöötuba: prossi meisterdamine.	Loeng: Aire Orula Töötuba: Maris Mägi	118
29.06.2012	Suvine keskkonnainfopäev: Loeng ravimtaimedest. Töötuba: mahekosmeetika valmistamine	Loeng: Ain Raal Töötuba: Marju Maasing	60
11.09.2012	Sügisene keskkonnainfopäev: Seened: konsultatsiooniõhtu	Küllli Kalamees-Pani	44
21.09.2012	Sügisene keskkonnainfopäev: seenepaberi valmistamise töötuba	Peep Tobreluts	23
04.12.2012	Talvine keskkonnainfopäev. Loeng metsloomadest	Vahur Sepp	65
13.12.2012	Talvine keskkonnainfopäev: vahaküünalde valmistamise töötuba	Moonika Kõressaar	27
KOKKU			368

KIKi toel on alates 2006. aastast toimunud **keskkonnabussi** reisirid, mis viivad huvilised tutvuma keskkonnasõbraliku tootmise, jäätmekäitluse ja taaskasutusega tegelevate ettevõtetele, keskkonnaprobleemide ning looduspaiadega. 2012. aastal toimus 9 keskkonnabussi reisi.

Tabel 4. Keskkonnabussi reisirid 2012.aastal

Keskkonnabussi ekskursiooni sihtpaik	Osalejate arv
Jõgevamaa: Kalevipoja koda ja retk imetajate jälgedes	43
Tartumaa: Retk Järvselja põlismetsa, tutvumine taimeia ja jahilossiga	43
Põlvamaa: Ilumetsa meteoriidikraatrid ja Piusa koopad	58
Põlvamaa: Süvahavva loodustalu ja villavabrik, Mooste mõis	53
Põlvamaa: Ökofestival Karilatsi vabaõhumuuseumis ja Kiidjärve kuklaste kuningriik	47
Põlvamaa: Eesti Maanteemuuseum ja matk Roiupalu matkarajal	50
Pärnumaa: Kabli linnujaam	25
Võrumaa: Rõuge Energiapark	48
Võrumaa: Alaveski loomapark ja Hinni kanjon	53
KOKKU	420

Keskkonnainfopunktil on kontakt erinevate kanalite kaudu (infolist, FB) vähemalt 1500 inimesega ja otseselt oleme suutnud loodus- ja keskkonnainfot edastada ligi 2500 inimesele (infopäringutele vastamine, avalikel üritustel osalejad).

1.2.5. Avalikud üritused Tartu linna rahvale

Aastal 2012 eksponeeriti Tartu Keskkonnahariduse Keskuses **11 näitust**, mida külastas kokku üle **1970 inimese**.

Tabel 5. Näitused 2012. aastal Tartu Keskkonnahariduse Keskuses

Algus	Lõpp	Teema	Külastajate arv
09.01.2012	28.01.2012	„Tulnukate lood“, võõrliikide õppenäitus	308
31.01.2012	29.02.2012	Fotonäitus „Vereta jaht“	257
05.03.2012	31.03.2012	„Talilinnud“. LM joonistuskonkursi tööde näitus.	96
09.04.2012	06.06.2012	Epp Margna näitus „Mälukandjad“	129
18.06.2012	07.09.2012	Kunstiringi õpilaste ja lastekaitsepäeval osalejate näitus „Meie unistuste loodumaja“ joonistuste näitus;	40
03.09.2012	09.11.2012	Ringe tutvustav sügisnäitus	25
11.09.2012	14.09.2012	Seenenäitus	1005
01.10.2012	09.11.2012	Kiira Kahro pesonaalnäitus „See kaunis maa“	56
13.11.2012	29.11.2012	Matsalu Loodusfilmide Festivali näitus "10 aastat"	33
30.11.2012	19.12.2012	Õpilastööde jõulunäitus	24

Kokku külastajaid näitustel:

1973

Rändnäitus „**Ma pole külaline, ma elan siin**“ oli eksponeeritud Keila Gümnaasiumis, Nõmme Loodusmajas, TÜ Tehnoloogiainstituudis Skandinaavia taimefüsioloogia Ühingu doktorantide konverentsil. Kokku külastas seda näitust **655** inimest.

Matsalu 9. Loodusfilmide Festivali filmiõhtud toimusid jaanuarist aprillini ja novembrist detsembrini, kokku 9 filmiõhtut. **Piletiga külastajaid 282**. Tegelik külastajate arv oli umbes 10% suurem, sest Loodusmaja lastele ja meie keskuse töötajatele on filmiõhtud tasuta.

Tabel 6. Avalikel üritustel osalemine inimeste keskkonnateadlikkuse tõstmiseks

Avalikud üritused	Osalejaid
10.-11.02.2012 osalesime haridusmessil Intellektika , kus korraldajate hinnangul käis 6500 külastajat, meie töötoas oli aktiivseid osalejaid 127.	127
29.03. Avaliku kudumisgrafi ühine kudumisõhtu	15
06.04. Koostöös Lõunakeskusega toimus lindudele pesakastide meisterdamine Lõunakeskuses .	220
07.04. Linnalinnulaupäevakul meisterdati TÜ botaanikaaias lindude pesakaste,	

toimused linnuretked ja loengud ning erinevad mängud lastele ja ristsõnade lahendamine. Valmistati ligikaudu 66 kuldnoa ja 93 tihase pesakasti.	450
8.04. Keskuse 10.sünnipäeva eelõhtu. Kudumisgraffiti püstitamine ja ühised talgud Kompanii 10 esisel haljasalal.	20
9.04. Keskuse 10.sünnipäev ja kudumisgraffiti pidulik avamine Kompanii 10 esisel haljasalal. Epp Margna näituse “Mälukandjad” avamine Kompanii 10 saalis.	50
18.05. Taimede lummuse päev , töötoad Raekoja platsis	200
19.05. osalesime erinevate töötubade ja mängudega Karlova Päeval .	125
1.06. osalesime Tartu linna lastekaitsepäeva üritusel „Üle läve” .	200
18.08. osalesime Emajõe festivalil Emajõe elustikku tutvustava töötoa ja mängudega.	150
1.09. osalesime Tartu linna tarkusepäeva üritusel „Targaks Tartus” mitmete mereteemaliste mängude ja töötubadega ning võitsime auhinna kõige mereteemalisema õpitoa eest.	60
3.09. Tartu Loodusmaja õppeaasta pidulik avamine – kudumisgraffiti mahavõtmine, piknik, mängud, näituse avamine	120
28.09. Osalesime koostöös AHHA keskusega Teadlaste ÖÖL keskkonnahariduse keskuse saalis filmiõhtuga „Püha Heleni mägi“.	28
29.09. Tartu Loodusmaja töötoad lastele Jardini aianduskeskuses	19
24.11. Tartu Loodusmaja töötoad lastele Jardini aianduskeskuses	9
08.12. osalesime Eedeni keskuse käsitöölaadal , kus juhendasime kinkekottide voltimist, pakkusime võimalust mängida loomajälgi tutvustavat õppemängu ja jagasime keskkonnainfot.	20
2. ja 9.12. Tartu Loodusmaja heategevuslik laad	400
2. ja 9.12. Töötoad talvisest loodusest koostöös Tiigi Seltsimajaga sarjas „ Tartu – Jõululinn “	70
Osalemine Tartu linna käsitöölaadal Raekoja platsil 15. detsembril	65
Kokku külastajaid:	2255

Kokku oli 2012.aastal külastajaid meie näitustel, filmiõhtutel jt avalikel üritustel 5165.

1.2.6. Üle-eestilised keskkonnahariduslikud üritused

Lisaks piirkondlikule tegevusele Tartus ja Lõuna-Eestis on Tartu Keskkonnahariduse Keskus

- üleriigilise õpilaste keskkonnaalaste uurimistööde konkursi korraldaja
- üleriigilise õpilaskonverentsi „Meie elukeskkond“ korraldaja,
- Eesti põhikoolide bioloogiaolümpiaadi lõppvoor kaaskorraldaja,
- Eesti põhikoolide seas populaarse loodusvaatlusprojekti Tere, Kevad! kaaskorraldaja (2012.aastal osales üle 8000 õpilase).

1.2.7. Rahvusvahelised projektid

- Euroopa Liidu noortealgatuse projekt **Vilniuse ja Tartu roheline kaart** (Vilnius and Tartu Green Map)

Kodulehekül: <http://www.teec.ee/ET/projektid/tartu-green-map/>

Juhtpartner: Mes Darom (Leedu), Karolis Sargunas, karolis@mesdarom.lt

Projekti kestus: September 2011 – Detsember 2012

Projekti maht: Kogu projektil: 7390 EUR, Tartu Keskkonnahariduse Keskuse osa: vabatahtlik töö + 777.09 EUR

Projekti eesmärgid: Tõsta noorte keskkonnateadlikkust. Otsida üles oma kodulinna rohealad, keskkonnasõbralikke teenuseid pakkuvad ettevõtted, keskkonnateadliku käitumise jaoks olulised kohad ning võimalused ja koostada nende põhjal niinimetatud rohelised kaardid Tartust ja Vilniusest. Liituda rahvusvahelise roheliste kaartide kogukonnaga greenmap.org ja levitada roheliste kaartide ideed teistes linnades.

Toimunud üritused:

16.02.2012 Filmiõhtu globaalsetest keskkonnaprobleemidest.

21.02.2012 Loenguõhtu: Mis on mahetoit? Miks eelistada mahetoitu? Kuidas mahetoitu ära tunda ning kus seda müüakse?

- Nordplus Adult programmi projekt **Kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete käitlemine - veebipõhine õppematerjalide kogu** (Web-based training module on the environmental effects and handling of hazardous waste)

Kodulehekül: <http://www.teec.ee/ET/projektid/ohtlikud-jaatmed/>

Juhtpartner: SYKLI keskkonnakool, projektijuht Jari Heiskanen (jari.heiskanen@sykli.fi)

Partnerid: [SYKLI keskkonnakool](#) (Soome), [AkkuSer](#) (Soome), [RecSer Oy](#) (Soome), [Tartu Keskkonnahariduse Keskus](#) (Eesti), [Ideja](#) (Läti)

Projekti kestus: 1. juuni 2011 – 31. märts 2013

Projekti maht: 133 333 EUR

Kaasrahasaja: Keskkonnainvesteeringute Keskus

Projekti eesmärk: Inimeste teadlikkuse tõstmine ohtlikest jäätmetest ja nende jäätmete taaskasutusse suunamise suurendamine. Kui tõuseb ohtlike jäätmete taaskasutuse määr, väheneb samaaegselt keskkonnamõju ning suureneb teadlikkus ohtlike jäätmetega seotud riskidest.

- Euroopa naabrus - ja partnerlusinstrumendi Eesti-Läti-Vene piiriülese koostöö programmi 2007 - 2013 projekt **Inimene ja loodus** (Promoting nature education as efficient mean of awareness raising ehk People with Nature).

Kodulehekül: <http://www.teec.ee/ET/projektid/people-with-nature/>

Projekti juhtpartner: Nature Conservation Agency, Meldra Langenfelde, meldra.langenfelde@daba.gov.lv, (Latvia)

Projekti partnerid: **Eestist:** Tartu Keskkonnahariduse Keskus, Peipsi Koostöö Keskus

Lätist: Läti Looduskaitse Agentuur (juhtpartner), Loodusmuuseumi Toetajate Kogu, Gauja Rahvuspark, Dagda kohalik omavalitsus. **Venemaalt:** MTÜ Peipsi Järve Projekt, Sebeži

Rahvuspark, Pihkva Andekate Laste ja Noorte Arendamise Regionaalne Keskus, Riiklik Loodusvarade Kasutamise ja Keskkonnakaitse Komisjon, MTÜ „Bioloogid Loodushoiu eest” St.Peterburgist.

Projekti kestus: aprill 2012 - september 2014

Projekti maht: 118 109 EUR

Kaasrahastaja: Keskkonnainvesteeringute Keskus

Projekti eesmärk: Rahvusvahelise koostööl põhineva projekti peamine eesmärk on ühistegevuste kaudu tõsta inimeste teadlikkust säästvast arengust ja looduskaitsest Eesti-Läti-Vene projekti piirkonnas, sealhulgas tõsta laiema avalikkuse teadlikkust looduskaitse vajalikkusest ühiskonnas; luua keskkonnaharidust edendavaid koostöövõrgustikke riiklike ja kolmanda sektori organisatsioonide vahel Eestis, Lätis ja Venemaal; vahetada kogemusi loodushariduse ja säästva arengu teemadel; arendada keskkonnahariduskeskusi – tugevdada nende suutlikkust, alatatada uusi häid ettevõtmisi, kindlustada ligipääsetavus; rakendada keskkonnahariduses uusi meetodeid, mis aktiivsemalt kaasaksid inimesi ja pakuksid uusi teadmisi ja oskusi igapäevaseks eluks; harida õpetajaid ja loodushariduse spetsialiste, et kindlustada säästva arengu idee jätkusuutlikkust.

Projekti tegevused:

1. ja 2.11.2012 - õppepäevad koolidele.

25. - 29.09.2012 - keskkonnahariduse alane õppereis, mis tutvustab Eesti loodushariduskeskusi projekti piirkonnas.

24.- 25.09.2012 - projekti partnerite koosolek Tartus

23.07.2012 - 1.03.2014 - rahvusvaheline loovtööde konkurss Inimene ja loodus.

23. - 29.juuli 2012 - rahvusvaheline looduslaager Venemaal, Pihkvas.

26. - 27.juuni 2012 - projekti avakoosolek Lätis, Siguldas.

• UNESCO koolide Läänemere projekt (Baltic Sea Project - BSP)

UNESCO Eesti rahvusliku komitee, Eesti Keskkonnaameti ning Haridus- ja teadusministeeriumi kutsel koordineerib alates 2010. aastast BSP tegevusi Eestis Tartu Keskkonnahariduse Keskus. 2012.aasta augustis jõudis projekti rahvusvahelise juhtimise järg Eestini, seega täidab keskkonnahariduse keskus alates sellest aastast ka projekti rahvusvahelise koordinaatori kohuseid. Projekti tegevusi Eestis toetavad Keskkonnainvesteeringute Keskus ning Haridus- ja teadusministeerium. BSP projektis osalevad kõik Läänemere-äärsed 9 riiki ja Eestis on BSP tegevustega liitunud 27 kooli.

Kodulehekül: <http://www.b-s-p.org/>, <http://bsp.teec.ee/>

Projekti tegevused:

16. – 18.märts Jurmalas, Lätis rahvusvaheline koordinaatorite kohtumine.

11. - 13. mai Eesti koolide kokkutulek Tartus ja Emajõe - Suursoos, osalejaid 42, kokku 13 erinevast koolist.

27.mai – 1.juuni Meri Poris, Soomes rahvusvaheline laagrikool, kus osales 4 õpilast Tartu erinevatest koolidest.

16. – 18.juuni Sondeborgis, Taanis 10. õppijaraamatu (Learnes Guide) esmane ettevalmistav koosolek, kus pandi paika raamatu üldine struktuur ja jagati riikide esindajatele ülesanded.

20. – 21.august toimusid Linda Metsaoru eestvedamisel Merepäevad Viinistul, mis hõlmas ka õpetajatele suunatud reisi õppelaeval Salme.

27.-30.augustil Lätis Valmieras BSP konverents, millest võttis osa ligi 200 õpilast ja õpetajat ning esinejat kõigist üheksast Läänemere-äärsest riigist. Eestist oli konverentsil 17 osalejat. Konverentsil anti Eestile üle projekti rahvusvaheline koordineerimine.

19.-20. oktoobril toimus Toilas BSP koolide õpetajate seminar, osalejaid oli 16 koolist, kokku 29 osalejat.

15. – 18.november toimus Tallinnas Rahvusvaheline koordinaatorite kohtumine ning uue õppijaraamatu Learners Guide ettevalmistamine. Kokku oli 26 osalejat 9 riigist.

2012. aastal loodi ka BSP Facebooki leht <https://www.facebook.com/unesco.bsp>

1.2.8. Keskkonnavastutus

Meie oma keskuses väärtustame loodust ja tunnetame oma vastutust puhta keskkonna säilitamise eest. Praktilised sammud, mida oleme teinud ja mida me igapäevaselt teeme keskkonnasõbraliku kontori ja tööstiili järgimiseks oma keskuses:

- me pole viimase 7 aasta jooksul ostnud ühtegi uut lauaarvutit, vaid oleme edukalt oma vanadele arvutitele andnud kolme- kuni viiekordse elu
- kõikidesse arvutitesse on seadistatud vaikimisi kahepoolne trükk
- kasutame kontoripaberina vanapaberist tehtud paberit Cyclus Office
- kasutame võrguprinterit-kontorikombaini ja täidame printeritoonereid
- taaskasutame kontoris kõikvõimalikke asju ja meisterdame ise tühjadest purkidest ja kassitoidutopsidest pliiatsitopse, vanadest kalendritest ja plakatitest kontoritarvete hoidmise karpe, pakendipapist kirjutusaluseid jms ning õpetame seda kõike ka loodusmaja lastele
- lõikame kasutatud printeripaberite jääkidest märkmepabereid
- kogume ja jagame mittevajalikke asju taaskasutuseks
- saadame elektroonilisi pühadekaarte
- omame patareid kogumiskohta
- sorteerime oma jäätmed liigiti
- lülitame ööseks välja kontoritehnika ja ventilatsiooni
- kasutame säästupirne, kus võimalik
- infovahetuseks oma töötajate vahel on elektroonilise siselist, mitte ei trüki teateid paberile
- ei trüki asjatult dokumente välja, vaid jagame neid elektrooniliselt
- kasutame dokumentide digiallkirjastamist
- võimaldame kodus töötamist ning serverile ligipääsu
- kasutame kontoritelerfonidena kasutatud mobiiltelefone
- kogume vanapaberit ja suuname taaskasutusse, 2012.aastal 80 kg

1.2.9. Kokkuvõte

2012.aasta on meie jaoks ajalooline mitmes mõttes.

Pühapäeval 8.aprillil sai **sihtasutus 10-aastaseks**. Korraldasime kampaania Vaata linna, märka loodust! ja püstitasime linnaruumi keskkonnakunstiaiese: **kudumisgrafiti** meie praeguse asukoha Kompanii 10 esisesse parki ja meie uue maja asukohta Lille 10 parki.

Kudumisgrafiti Kompanii 10 ees pargipuudel (foto: wikimedia.org)

Kudumisgrafiti rõõmustas tartlasi ja linna külalisi suvi läbi, juhtides inimeste tähelepanu rohealade tähtsusele linnakeskkonnas. Eemaldasime grafiti pidulikult 3.septembril koos loodusmaja õppeaasta avapiknikuga. Puudelt mahaharutatud kudumid läksid Maarja külla ja nendest kootakse kaltsuvaibad meie uude majja.

Puudelt harutavad kudumeid Tartu linnavalitsuse haridusosakonna juhataja Riho Raave ja abilinnapea Argo Annuk. Edgari foto.

Esmaspäeval, 27. augustil pandi pidulikult **nurgakivi uuele loodusmajale** Tartus, Lille 10 ja 30.novembri toimus juba sarikapidu.

Tartu Loodusmaja õpetaja Kai Punger asetab nurgakivi vutlarisse loodusmajale kohaselt midagi taimset, loomset ja kivimi, need on kõrvitsaseemned, jänese-pabulad ja Aruküla ladestu liivakivi. Pildil on Kai koos Tartu linna peaa Urmas Kruuse ja Merko Tartu projektidirektori Juhan Varikuga. Tarmo Niitla foto.

Sihtasutuse prioriteetid 2012.aastal olid suunatud huvikooli Tartu Loodusmaja arendustegevusse ja säästva eluviisi teemade lõimimisse meie tegevustesse (avalikud üritused, koolitused, õpitoad).

Loodusmaja tegevused on laienenud ja huviliste aktiivsus suurenenud, eriti 2012.a teisel poolaastal, kui asus tööle uus huvikooli direktor. Sügisel alustas tööd 3 uut noort õpetajat; alustas matkaring gümnaasiumiõpilastele, kus osaleb aktiivselt 30 koolinoort; alustasid looduse huviringid Kunstigümnaasiumi juures ja jätkuvad Forseliuse gümnaasiumis. Koostöö koolidega sujub hästi ja on edukas. Loodus ja keskkonnateemad huvitavad lapsevanemaid ja järjest enam suunatakse oma lapsi loodusmaja huviringidesse. Üldhariduskoolid on jätkuvalt huvitatud meie tegevustest ja meiega tihedamast koostööst, nii huvitegevuse pakkumisel kui ka kooli õppetegevuse rikastamisel.

Keskkonnainfopunkti eestvedamisel on 2012.a teadliku tarbimise ja taaskasutuse teemasid linnarahvale laiemalt ja aktiivsemalt tutvustatud. Nii filmiõhtute, sotsiaalmeedia kui praktiliste töötubade kaudu on propageeritud keskkonnahoidlikku elustiili nii Tartu kogukonnale kui laiemale publikule.

Tartu Keskkonnahariduse Keskuses töötab 29 inimest, neist enamus osalise koormusega. Me pakume oma igapäevaste tegevuste ja avalike ürituste kaudu loodus- ja keskkonnateemalist teavet, haridust ja meelelahutust aastas rohkem kui **23 000-le inimesele** (2011.aastal 21 000 inimesele).

Järgmise aasta peamine väljakutse on seotud uue Loodusmaja valmimisega ja sellega seoses keskuse tegevuste edukas üleviimine Karlova linnaossa. Uus maja kerkib Tartu Loodusmaja eelkäija, kunagise Noorte Naturalistide Jaama ajaloolisele asukohale, aadressile Lille 10 ja peaks valmima 2013.a suveks. Eesmärk on jätkata sujuvalt ja tõrgeteta edukate keskkonnaürituste korraldamist uues asukohas, teavitada aegsasti sihtgruppi ning sulanduda Karlova kogukonda.

Meie keskuse töötajad Ott, Tiina, Janika, Terje, Margit, Tiina, Signe, Sirje, Kati, Kersti ning praktikant Kompanii 10 maja ees. Järgmisel aastal töötame kõik koos juba uues majas Lille 10. Edgari foto.

Uue loodusmaja eskiis. Karisma arhitektid.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2012	31.12.2011	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	57 160	38 086	2
Nõuded ja ettemaksed	76 258	94 782	3
Varud	133	320	
Kokku käibevara	133 551	133 188	
Kokku varad	133 551	133 188	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksed	73 223	75 702	6
Kokku lühiajalised kohustused	73 223	75 702	
Kokku kohustused	73 223	75 702	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	1 342	1 342	
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	56 144	47 202	
Aruandeaasta tulem	2 842	8 942	
Kokku netovara	60 328	57 486	
Kokku kohustused ja netovara	133 551	133 188	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2012	2011	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	516 784	438 042	8,9
Tulu ettevõtlusest	38 847	36 235	10
Kokku tulud	555 631	474 277	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-226 307	-201 311	11
Tööjõukulud	-326 450	-263 451	12
Muud kulud	-85	-439	
Kokku kulud	-552 842	-465 201	
Põhitegevuse tulem	2 789	9 076	
Finantstulud ja -kulud	53	-134	13
Aruandeaasta tulem	2 842	8 942	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2012	2011	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	2 789	9 076	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-14 071	-16 318	
Varude muutus	187	-93	
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-688	-13 997	
Kokku rahavood põhitegevusest	-11 783	-21 332	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	53	61	13
Kokku rahavood investeerimistegevusest	53	61	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	0	-19 467	
Arvelduskrediidi saldo muutus	0	-1 706	
Makstud intressid	0	-195	13
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	546 751	525 319	8
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	-515 947	-448 046	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	30 804	55 905	
Kokku rahavood	19 074	34 634	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	38 086	3 613	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	19 074	34 634	
Valuutakursside muutuste mõju	0	-161	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	57 160	38 086	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2010	1 342	47 202	48 544
Aruandeaasta tulem	0	8 942	8 942
31.12.2011	1 342	56 144	57 486
Aruandeaasta tulem	0	2 842	2 842
31.12.2012	1 342	58 986	60 328

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse 2012. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse tulemiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1 alusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud EURodes.

Vigade korrigeerimine

Parandatud on 2011.a. aasta aruannet seoses sihtfinantseeritavate projektide auditeerimisel tekkinud kulude ümberklassifitseerimisega. Seoses sellega on projektikuludesse juurde kantud ja tulemit suurendatud 330€ võrra.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite ja rahaturufondi osakuid. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeeringu finantseerimisegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Eesti Panga valuutakursid.

Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 360 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Varud

Varudena kajastatakse Infopunkti müügile võetud brožüürid ja muud materjalid, mida kajastatakse soetushinnas. Varud inventeeritakse kord aastas perioodil november- detsember.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Põhivara arvelevõtmise alampiir 2237

Finantskohustused

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid.

Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantsvara ja -kohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või -kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või -kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantskohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui asutus kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolele üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil asutus saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Asutus on lähtunud sihtfinantseerimiste kajastamisel brutomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Saadud summasid kajastatakse tuluna kui asutus aktsepteerib finantseerimisega kaasnevaid tingimusi ja kavatseb neid täita ning finantseerimise summa on usaldusväärselt määratav ja selle laekumine on tõenäoline. Saadud toetus

kajastatakse kasumiaruandes tuluna.

Varade sihtfinantseerimisel võetakse soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses; varade soetamise toetusena saadud summa kajastatakse bilansis kohustusena, mis kantakse tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Mitterahalise toetusena saadud vara võetakse bilansis arvele tema õiglasest väärtusest. Tekkiv kohustus kantakse tuludesse vara järelejäänud kasuliku eluea jooksul.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2012	31.12.2011
Sularaha kassas	535	288
Arvelduskontod	56 625	37 798
Kokku raha	57 160	38 086

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	43 342	43 342			
Ostjatelt laekumata arved	43 342	43 342			
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	64	64			4
Muud nõuded	32 365	32 365			
Viitlaekumised	32 365	32 365			5
Ettemaksed	487	487			
Tulevaste perioodide kulud	293	293			
Muud makstud ettemaksed	194	194			
Kokku nõuded ja ettemaksed	76 258	76 258			

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	29 580	29 580			
Ostjatelt laekumata arved	29 580	29 580			
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	15	15			4
Muud nõuded	64 960	64 960			5
Viitlaekumised	64 960	64 960			
Ettemaksed	227	227			
Muud makstud ettemaksed	227	227			
Kokku nõuded ja ettemaksed	94 782	94 782			

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2012		31.12.2011	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	0	3 508	0	4 210
Sotsiaalmaks	0	6 638	0	8 011
Kohustuslik kogumispension	0	328	0	243
Töötuskindlustusmaksed	0	690	0	765
Ettemaksukonto jääk	64		15	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	64	11 164	15	13 229

Lisa 5 Muud nõuded

(eurodes)

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Viitlaekumised	32 365	32 365			
Sihtfinantseeritavate projektide nõuded	32 325	32 325			
Nõuded töötajatele	40	40			
Kokku muud nõuded	32 365	32 365			3

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Viitlaekumised	64 960	64 960			
Sihtfinantseeritavate projektide nõuded	64 938	64 938			
Nõuded töötajatele	22	22			
Kokku muud nõuded	64 960	64 960			3

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	2 973	2 973			
Võlad töövõtjatele	5 974	5 974			7
Maksuvõlad	11 164	11 164			4
Muud võlad	240	240			
Intressivõlad	240	240			
Saadud ettemaksed	52 872	52 872			
Muud saadud ettemaksed	52 872	52 872			8
Kokku võlad ja ettemaksed	73 223	73 223			

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	4 452	4 452			
Võlad töövõtjatele	3 095	3 095			7
Maksuvõlad	13 229	13 229			4
Muud võlad	263	263			
Intressivõlad	240	240			
Muud viitvõlad	23	23			
Saadud ettemaksed	54 663	54 663			
Muud saadud ettemaksed	54 663	54 663			8
Kokku võlad ja ettemaksed	75 702	75 702			

Lisa 7 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2012	31.12.2011
Puhkusetasude kohustus	5 961	2 819
Võlg aruandvale isikule	13	276
Kokku võlad töövõtjatele	5 974	3 095

Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Brutomeetod

	31.12.2010	Saadud	Tulu/ amortisatsioon	31.12.2011
--	------------	--------	-------------------------	------------

Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Tartu Linna Kultuuriosakond	0	141 180	-141 180	0
Tartu Linna Haridusosakond	0	10 645	-10 645	0
Täiskasvanute keskkonnateemalised koolitused	-1 447	2 805	-2 819	-1 461
KÜSK	0	2 759	-780	1 979
BSP	7 345	0	-8 948	-1 603
Back to Nature	-40 111	52 567	-12 456	0
COBWEB	-60 162	56 364	-34 662	-38 460
Tartu Loodussõprade õppekäigud	0	9 178	-9 178	0
Keskkonnainfopunkti arendamine	0	4 397	-4 397	0
Koolimeeskondade koolitus	0	11 188	-11 188	0
Meie elukeskkond 2011	0	2 933	-2 933	0
Olümpiaadilaager Käärikul	0	9 605	-9 605	0
Tere, Kevad 2011	0	7 990	-7 990	0
Loodus ja keskkonnaalased õpilaskonverentsid	0	1 377	-1 290	87
Linnalinnu Laupäevak 2011	0	255	-255	0
Elurikkuse mäng I	2 157	0	-2 157	0
Elurikkuse mäng II	0	23 000	-23 000	0
Keskkonnabuss	5 524	0	-13 709	-8 185
Looduskaitse algab lähedalt	-483	2 027	-1 544	0
Keskkonnateemaline loengusari	409	2 820	-3 229	0
Õppenäitused	1 396	4 088	-5 484	0
Palupõhja looduslaadrid	-10 705	20 124	-9 419	0
Õppekava täiendavad programmid	4 190	6 579	-10 769	0
Õpetajate loodushariduslik õuesõpe	25	6 706	-6 731	0
Uurimustööde konkursi korraldamine	0	5 500	-5 500	0
õppeprogrammid Tartu botaanikaeda	0	9 231	-509	8 722
Keskkonnainfo aktiivne jagamine	0	17 500	-6 337	11 163
Loodusetundjate konkursid	0	2 700	-1 155	1 545
Programmid Maarja Küla õpperajale	0	6 820	-834	5 986
Nordplus	0	4 000	-4 914	-914
Palupõhja õppelaagrid	0	31 463	-45 618	-14 155
Õppeprogrammid koolidele	0	10 349	-5 633	4 716
Uurimustööde konkursside korraldamine	0	6 859	0	6 859
Vahvad vaheajad	0	0	-161	-161
Valga muuseum	0	6 778	-826	5 952
Õppelaagrid	0	12 000	-5 866	6 134
Loodushariduslik õuesõpe	0	8 554	-7 034	1 520
Tartu loodusmaja õppelaagrid	4 663	9 366	-14 029	0
Teadlaste öö 2011	0	994	-994	0
Keskkonnaalaste uurimustööde konkursil osalevate juhendajate koolituspäev ja laager	0	4 269	-4 269	0
Kooliprogrammid 2011	0	10 350	-10 000	350
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-87 199	525 320	-448 047	-9 926
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-87 199	525 320	-448 047	-9 926

	31.12.2011	Saadud	Tulu/ amortisatsioon	31.12.2012
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Tartu LV	0	133 658	-133 658	0
Täiskasvanute koolitus - INNOVE	-1 461	2 400	-1 856	-917
10-SEÄP11- KÜSK	1 979	690	-2 669	0
BSP 2011	-1 603	9 395	-7 792	0
BSP 2012	0	43 212	-21 715	21 497
COBWEB	-38 459	38 459	0	0
Õpilaskonverentsid 2011	87	0	-87	0
Keskkonnabuss 2011	-8 185	8 185	0	0
Õpioaas botaanikaaias	8 722	0	-6 268	2 454
Keskkonnainfo aktiivne jagamine	11 163	16 120	-37 625	-10 342
Loodusetundjate konkursid 2011	1 545	2 638	-4 183	0
Maarja küla õpperada	5 986	6 780	-12 766	0
Nordplus	-914	4 500	-3 873	-287
Palupõhja laagrid 2011	-14 155	30 135	-15 980	0
Programmid koolidele 2011	350	0	-350	0
Uurimustööde konkursid 2012	6 859	6 795	-13 654	0
Vahvad vaheaajapäevad 2012	-161	6 151	-5 990	0
Valga muuseumi ekpositsiooni loomine	5 951	6 778	-12 729	0
Õppelaagrid 2011	6 134	10 873	-17 007	0
Õpetajate õuesõpe 2011/12	1 520	5 812	-7 332	0
Filmiõhtud	0	2 400	-118	2 282
Har. min konkursid	0	5 500	-5 500	0
Jalgrattakool	0	3 647	-3 647	0
Roheline kaart	0	738	-738	0
Keskkonnabuss 2012	0	12 654	-12 636	18
Konvetentsid õpilastele	0	1 970	-1 970	0
Koolimeeskondade koolitused	0	6 048	-8 740	-2 692
Looduslaagrid 2012/13	0	16 000	-8 630	7 370
Linnalinnu laupäevak	0	324	-324	0
Linnuklubi	0	20 500	-13 746	6 754
Meie elukeskkond 2012	0	4 014	-4 014	0
Loodusetundjate konkursid 2012/13	0	2 800	-1 138	1 662
Olümpiaadilaager	0	18 372	-18 372	0
PWN	0	24 148	-25 559	-1 411
Palupõhja laagrid 2012	0	36 514	-45 249	-8 735
Programmid koolidele 2012	4 716	8 352	-13 068	0
Suvelaager 2012	0	3 549	-3 549	0
10 sünnipäev	0	1 000	-1 000	0
Tere, Kevad 2012	0	7 990	-7 990	0
Uurimustööde konkursis 2013	0	4 232	-439	3 793
Vahva vaheaeg 2013	0	0	-32	-32
Õpetajate õuesõpe 2012	0	10 453	-10 005	448

Varaait 2012	0	1 965	-1 965	0
Õppekäigud 2012	0	9 000	-16 909	-7 909
Programmid koolidele 2013	0	12 000	-5 405	6 595
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-9 926	546 751	-516 277	20 548
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-9 926	546 751	-516 277	20 548

Lisa 9 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2012	2011
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	133 658	151 825
Mittesihtotstarbelised annetused ja toetused	507	0
Projektide tulu	382 619	286 217
Kokku annetused ja toetused	516 784	438 042

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2012	2011
Rahaline annetus	507	0
Kokku annetused ja toetused	507	0

Lisa 10 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2012	2011
Koolitused lastele ja täiskasvanutele	20 670	21 776
Koolitused ja muu majandustegevus	18 177	14 459
Kokku tulu ettevõtlusest	38 847	36 235

Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2012	2011
Energia	3 004	590
Elektrienergia	1 608	590
Soojusenergia	1 396	0
Transpordikulud	26 415	26 943
Üür ja rent	25 389	19 796
Mitmesugused bürookulud	13 247	7 790
Lähetuskulud	5 332	4 218
Koolituskulud	0	100
Ürituste organiseerimisega seotud kulud	152 920	141 874
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	226 307	201 311

Lisa 12 Tööjõukulud (eurodes)

	2012	2011
Palgakulu	243 836	196 199
Sotsiaalmaksud	82 614	67 252
Kokku tööjõukulud	326 450	263 451
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	181 071	122 380
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	22	21

Lisa 13 Finantstulud ja -kulud (eurodes)

	2012	2011
Intressitulud	53	61
Intressitulu hoiustelt	53	61
Intressikulud	0	-195
Intressikulu laenudelt	0	-195
Kokku finantstulud ja -kulud	53	-134

Lisa 14 Seotud osapooled (eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2012	31.12.2011
Juriidilisest isikust liikmete arv	8	8

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2012	31.12.2011
	Kohustused	Kohustused
Asutajad ja liikmed	240	240

2012	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	134 736	742
2011	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	158 103	300

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2012	2011
Arvestatud tasu	20 428	13 770

Asutajate ja liikmete ostude summade hulgas on kajastatud Tartu Linnavalitsuse sihtfinantseerimise summad vastavalt 2011.a. - 151825€ ja 2012.a. - 133658€.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 28.03.2013

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2012 - 31.12.2012 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
JANIKA RUUSMAA	Juhatuse liige	28.03.2013

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus nõukogule

Oleme auditeerinud Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2012, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisa- andmeid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 20 kuni 32.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvandmete ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitikate asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus finantsseisundit seisuga 31.12.2012 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Vilja Kübar

Vandeaudiitori number 276

Audiitorbüroo Fides OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 234

Vanemuise 21a, Tartu 51014

28.03.2013

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2012 - 31.12.2012 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
VILJA KÜBAR	Vandeaudiitor	28.03.2013

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muu mujal liigitamata koolitus	85599	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7361693
Faks	+372 7361694
E-posti aadress	teec@teec.ee
E-posti aadress	janika.ruusmaa@teec.ee
Veebilehe aadress	www.teec.ee